

disputants-חולקים ◇ נקודה מרכזית לסיכום והזרה- central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מירא-statement ? קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof	מקרא-key:
--	------------------

ראש השנה-ארבעה ראשי שנים		Talmud Navigator											
מירא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	
מנין שבתשרי נברא העולם - שנאמר (בראשית א) ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי. איזהו חדש שהארץ מליאה דשאים ואילן מלא פירות - הוי אומר זה תשרי, ואותו הפרק זמן רביעה היתה, וירדו גשמים וצימחו, שנאמר (בראשית ב) ואד יעלה מן הארץ.	תניא, רבי אליעזר:										■	◇	
מנין שבניסן נברא העולם - שנאמר (בראשית א) ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע ועץ עשה פרי. איזהו חדש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מוציא פירות - הוי אומר זה ניסן, ואותו הפרק זמן בהמה וחיה ועוף שמזדווגין זה אצל זה, שנאמר (תהלים סה) לבשו כרים הצאן וגו'.	רבי יהושע:										■	◇	
ואידך נמי, הא כתיב עץ עשה פרי:											?		
ההוא לברכה לדורות הוא דכתיב.	[רבי אליעזר]										!	◇	
ואידך נמי, הא כתיב עץ פרי:											?		
ההוא כדרבי יהושע בן לוי	[רבי יהושע]										!	◇	
כל מעשה בראשית בקומתן נבראו, לדעתן נבראו, לציוונן נבראו. שנאמר (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ וכל צבאם, אל תקרי צבאם אלא צביונם.	דאמר רבי יהושע בן לוי:										■	!	◇
מנין שבתשרי נולדו אבות - שנאמר (מלכים א ה) ויקהלו אל המלך שלמה כל איש ישראל בירה האתנים בתג - ירח שנוולדו בו איתני עולם.	רבי אליעזר:										■	◇	
מאי משמע דהאי איתן לישנא דתקיפי הוא											?		
כדכתיב (במדבר כד) איתן מושבך, ואומר (מיכה ו) שמעו הרים את ריב ה' והאתנים מוסדי ארץ, ואומר (שיר השירים ב) קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות. מדלג על ההרים - בכוח אבות, מקפץ על הגבעות - בכוח אמהות.											!	◇	
מנין שבניסן נולדו אבות - שנאמר (מלכים א ו) ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זיו - בירה שנוולדו בו זיתני עולם.	רבי יהושע:										■	◇	
והכתיב בירה האתנים											?		
התם דתקיפי במצות.	[רבי יהושע]										!	◇	
ואידך נמי, הכתיב בחדש זון											?		
ההוא דאית ביה זיוא לאילני.	[רבי אליעזר]										!	◇	
האי מאן דנפק ביומי ניסן וחזי אילני דמלבלבי, אומר: ברוך שלא חיסר מעולמו כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להתנאות בהן בני אדם.	דאמר רב יהודה:										■	!	◇
מאן דאמר בניסן נולדו - בניסן מתו. מאן דאמר בתשרי נולדו - בתשרי מתו. שנאמר (דברים לא) ויאמר אלהים בן מאן ועשרים שנה אנכי היום, שאין תלמוד לומר היום, ומה תלמוד לומר היום - היום מלאו ימי ושנותי, ללמדך שהקדוש ברוך הוא יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום מחדש לחדש, שנאמר (שמות כג) את מספר ימך אמלא.											■	◇	
בפסח נולד יצחק											■	◇	
מגל?											^		
כדכתיב (בראשית י"ח) למועד אשוב אליך.											■	!	◇
אימת קאי?											^	!	
אילימא בפסח וקאמר ליה בעצרת											!	!	
בחמשין יומין מי קא ילדה?											?	!	
אלא דקאי בעצרת וקאמר ליה בתשרי											!	!	
אכתי, בחמשה ירחי מי קא ילדה?											?	!	
אלא דקאי בחג, וקאמר לה בניסן											!	!	◇
אכתי בשיתא ירחי מי קא ילדה?											?		
אותה שנה מעוברת היתה.	תנא:										■	!	◇
סוף סוף, כי מדלי מר יומי טומאה - בצרי להן											?		

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום והזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת story-מעשה	מימרא-statement challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
מקרא-key:	

ראש השנה-ארבעה ראשי שנים		Talmud Navigator											
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב
אפילו למאן דאמר יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעין, יולדת לשבעה - יולדת למקוטעין, שנאמר (שמואל א א) ויהי לתקפות הימים, מיעוט תקופות - שנים, ומיעוט ימים - שנים.	מר זוטרא:											!	◇
בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה													◇
מגלן?													^
אתיא פקידה פקידה, אתיא זכירה זכירה: כתיב ברחל (בראשית ל) ויזכר אלהים את רחל, וכתיב בחנה (שמואל א א) ויזכרה ה', ואתיא זכירה זכירה מראש השנה, דכתיב (ויקרא כג) שבתון זכרון תרועה, פקידה פקידה - כתיב בחנה (שמואל א ב) כי פקד ה' את חנה, וכתיב בשרה (בראשית כא) וה' פקד את שרה.	רבי אלעזר:											!	◇
בראש השנה יצא יוסף מבית האסורין													◇
מגלן?													^
דכתיב (תהלים פא) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חק לישראל הוא וגו', עדות ביהוסף שמו בצאתו וגו'.												!	◇
בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים													◇
כתיב הכא (שמות ו) והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים, וכתיב התם (תהלים פא) והסירוני מסבל שכמו.													◇
בניסן נגאלו													◇
כדאיתא.													
בתשרי עתידין ליגאל													◇
אתיא שופר שופר כתיב הכא תקעו בחדש שופר, וכתיב התם (ישעיהו כז) ביום ההוא יתקע בשופר גדול.													◇
בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל.	רבי יהושע:												◇
מגלן?													^
אמר קרא (שמות יב) ליל המשומר ובא מששת ימי בראשית.	[רבי יהושע]											!	◇
ואידך												!	
לילה המשומר ובא מן המזיקין.	[רבי אליעזר]											!	◇
ואזדו לטעמייהו													
(בראשית ז) בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש.	דתניא:												◇
אותו היום שבעה עשר באייר היה, יום שמזל כימה שוקע ביום ומעינות מתמעטין, ומתוך ששינו מעשיהן - שינה הקדוש ברוך הוא עליהם מעשה בראשית, והעלה מזל כימה ביום, ונטל שני כוכבים מכימה, והביא מבול לעולם.	רבי יהושע:											!	◇
אותו היום שבעה עשר במרחשון היה, יום שמזל כימה עולה ביום, ומעינות מתגברים, ומתוך ששינו מעשיהם שינה הקדוש ברוך הוא עליהם מעשה בראשית, והעלה מזל כימה ביום, ונטל שני כוכבים, והביא מבול לעולם.	רבי אליעזר:											!	◇